

присутність правових, фінансових й організаційно-технічних чинників. За умови наявності у підприємства належного потенціалу, а апарат управління підприємства може підготувати результативну санаційну концепцію, то санація може стати досить дієвою [3].

Список використаних джерел:

1. Борзенко В.І. Антикризове управління : навч. посіб. / Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2016. 232 с.
2. Гасанов С.С., Штангрет А.М., Котляревський Я.В., Мельников О.В., Мінаєва Т.С. Антикризове корпоративне управління: теор. та прикл. асп. Київ: ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 301 с.
3. Чернявський А.Д. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. Київ: МАУП, 2006. 256 с.

Канд. екон. наук. Бобирь О. І., Ковальов М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ З УХИЛЕННЯМ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Ухилення від сплати податків традиційно вважається явищем, яке свідчить про певні проблеми в національній економіці країни. Разом з цим, повна або часткова відмова окремих платників податків від їх сплати веде до недоотримання коштів у державний та місцевий бюджети, обмеження можливості здійснювати видатки на потреби соціально-економічного розвитку та загальнодержавні функції. Ухилення від сплати податків є невід'ємним елементом та проявом існування тіньової економіки.

В Україні обсяги тіньового сектору економіки традиційно великі. Із існуючих даних є свідчення, що в економіці України перед повномасштабною війною мав місце бути великий тіньовий сектор економіки обсягами у 23-33% від ВВП [1]. Тим не менш, погіршення фінансового стану платників податків, зменшення податкових надходжень до державного бюджету не дають підстави вважати, що проблеми з ухиленням від сплати податків наразі не існує.

Проблема забезпечення бюджету податковими надходженнями особливо актуальна через потребу покриття значного дефіциту бюджету, який у 2023 році за планами має становити 1 310,9 млрд. грн. Рішення про забезпечення виведення частини підприємств-платників з тіньового сектору шляхом зниження податкового навантаження, яке у 2022 році становило 35,14 % (у Франції аналогічний показник сягає 45,4%, в Німеччині – 38,8%, в США – 24,5%) [2], призвело б до зниження податкових надходжень до бюджету у короткостроковій перспективі. Таке рішення не можна в повній мірі назвати доцільним через гостру необхідність мати необхідні грошові ресурси та здійснювати бюджетні витрати на оборонний сектор саме у короткостроковій перспективі в умовах ведення повномасштабної війни. Тому найбільш доцільним заходом для зменшення ухилення від сплати податків можна назвати посилення та, опціонально, збільшення та покращення заходів з контролю держави за сплатою податків підприємствами.

У Німеччині та США існує спеціальний орган, який виконує функції податкової поліції, «Штойфа» та Служба кримінальних розслідувань у податковій сфері [2]. Головною відмінністю цих органів від українського Бюро економічної безпеки є спирання у роботі на більш сучасні методи виявлення податкових правопорушень. Для кращого виконання своїх обов'язків поліція забезпечена автоматизованою інформаційною системою про платників податків. Дуже ефективним методом у виявленні несплати податків є метод «мережевого виявлення», за яким пошук злочинців здійснюється за допомогою аналізу своїх відомчих і інших масивів інформації за критеріями на предмет частоти переміщення фінансових коштів, використання кількох фінансово-кредитних установ при проведенні своїх розрахунків, невідповідність даних податкової декларації обсягам тієї діяльності, яка здійснюється фактично.

Узагальнюючи, можна сказати, що існує велика кількість практичних заходів із упередження несплати податків, які в Україні не використовуються. Їх введення в практичну діяльність мало б можливість поліпшити ситуацію з ухиленням від сплати податків та знизити обсяги тіньової економіки, що важливо для забезпечення фінансовими ресурсами бюджету країни в умовах військового стану.

Список використаних джерел:

1. Загальні тенденції тіньової економіки 2021: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=74e86de5-126a-4849-94d5-7d4ea048e4b8> (дата звернення: 06.03.2023)
2. Інформаційна довідка: Податкова система країн-членів ЄС. 2022. № 11. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00ZKX1.pdf (дата звернення: 06.03.2023)

Джежела С. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховання виступає одним з важливих фінансових сегментів економіки країни. В свою чергу ринок страхування виступає важливим компонентом ринкової економіки, адже ефективно сформований та чітко функціонуючий ринок страхування відіграє визначальну роль у формуванні загальноекономічної ситуації в країні. Також можна додати, що ринок страхування акумулює великий обсяг неактивного капіталу та має змогу формувати інвестиційні ресурси держави, а також залучати інвестиційні ресурси від іноземних партнерів. Саме тому, дослідження страхового ринку виступає таким важливим питанням та потребує постійного аналізу.

Якщо порівнювати страховий ринок України з іншими країнами то ми можемо спостерігати, що він розвинений лише на 4-5%, тоді як у Західній Європі та США цей вид послуг займає близько 60%, у Японії – 80%, у Великобританії – 70%, а у світі в середньому – 58,3% [3, с. 413]. Дані показники свідчать, що сучасний стан страхового ринку України потребує вдосконалення для того щоб він зміг ефективно виконувати свою роль у функціонуванні фінансової системи.

Порівнюючи обсяг страхових послуг на фінансовому ринку України за останні 10 років зібрані премії становили лише 0,06% світового обсягу та у порівнянні з Західними країнами були меншими у 400 разів порівняно із США, у 60 разів – із Німеччиною, у 50 разів – із Францією [3, с. 413].

Незважаючи на те, що ринок страхування в Україні розвинений не так сильно ніж в Західних країнах, однак можна спостерігати розвиток та вдосконалення з початку незалежності країни. Серед позитивних моментів